

**CODI CIVIL
DE CATALUNYA**

i legislació complementària

AMB NOTES DE CONCORDANÇA I JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR
DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA I DE LES AUDIÈNCIES PROVINCIALS

**CODI CIVIL
DE CATALUNYA**
i legislació complementària

AMB NOTES DE CONCORDANÇA I JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPERIOR
DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA I DE LES AUDIÈNCIES PROVINCIALS

Edició preparada, anotada i concordada per

JOAN EGEA FERNÀNDEZ
Catedràtic de Dret Civil
a la Universitat Pompeu Fabra

JOSEP FERRER RIBA
Catedràtic de Dret Civil
a la Universitat Pompeu Fabra

Amb la col·laboració de

ESTHER FARNÓS AMORÓS
Professora Lectora de Dret Civil
a la Universitat Pompeu Fabra

Barcelona, 2021

17a. edició: Atelier, 2021

© De la selecció de textos i notes: Joan Egea Fernández i Josep Ferrer Riba

© Atelier, 2021
Santa Dorotea 8, 08004 Barcelona
e-mail: editorial@atelierlibros.es
www.atelierlibros.es
Tel.: 93 295 45 60

Disseny de la coberta: Mariana Eidler (tactica.barcelona)

Composició: Addenda

ISBN: 978-84-18244-41-4

Dipòsit legal: B 4158-2021

Impress a Espanya

ÍNDEX SISTEMÀTIC

PRÒLEG	21
ABREVIATURES	25
§ 1. CODI CIVIL DE CATALUNYA	33
LLEI 29/2002, DE 30 DE DESEMBRE. PRIMERA LLEI DEL CODI CIVIL	
DE CATALUNYA	33
Preàmbul.	33
Articles 1 a 8	37
Disposició transitòria única	38
Disposicions finals	38
LLEI 25/2010, DEL 29 DE JULIOL, DEL LLIBRE SEGON DEL CODI CIVIL	
DE CATALUNYA, RELATIU A LA PERSONA I LA FAMÍLIA	39
Preàmbul.	39
Article únic	52
Disposicions addicionals	52
Disposicions transitòries	57
Disposició derogatòria	57
Disposicions finals	57
LLEI 4/2008, DEL 24 D'ABRIL, DEL LLIBRE TERCER DEL CODI CIVIL	
DE CATALUNYA, RELATIU A LES PERSONES JURÍDIQUES	58
Preàmbul.	58
Article únic	62
Disposicions addicionals	62
Disposicions transitòries	63
Disposicions derogatòries	63
Disposicions finals	63
LLEI 10/2008, DEL 10 DE JULIOL, DEL LLIBRE QUART DEL CODI CIVIL	
DE CATALUNYA, RELATIU A LES SUCCESSIONS	65
Preàmbul.	65
Article únic	77
Disposicions addicionals	77
Disposicions transitòries	77
Disposició derogatòria	77
Disposicions finals	78
LLEI 5/2006, DE 10 DE MAIG, DEL LLIBRE CINQUÈ DEL CODI CIVIL	
DE CATALUNYA, RELATIU ALS DRETS REALS	79
Preàmbul.	79
Article únic	83
Disposicions transitòries	83
Disposició derogatòria	83
Disposició final	83
LLEI 3/2017, DEL 15 DE FEBRER, DEL LLIBRE SISÈ DEL CODI CIVIL	
DE CATALUNYA, RELATIU A LES OBLIGACIONS I ELS CONTRACTES, I DE MODIFICACIÓ DELS LLIBRES PRIMER, SEGON, TERCER, QUART I CINQUÈ	84
Preàmbul.	84
Articles 1 a 9	90
Disposicions addicionals	91

Disposicions transitòries	92
Disposició derogatòria	92
Disposicions finals	92
LLEI 16/2008, DE 23 DE DESEMBRE, DE MESURES FISCALS I FINANCERES	94
Preàmbul.	94
LLEI 10/2011, DEL 29 DE DESEMBRE, DE SIMPLIFICACIÓ I MILLORAMENT DE LA REGULACIÓ NORMATIVA	95
Preàmbul.	95
LLEI 7/2012, DEL 15 DE JUNY, DE MODIFICACIÓ DEL LLIBRE TERCER DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIU A LES PERSONES JURÍDIQUES	96
Preàmbul.	96
Disposició transitòria	97
Disposició derogatòria	97
LLEI 1/2015, DEL 5 DE FEBRER, DEL RÈGIM ESPECIAL D'ARAN	98
Preàmbul.	98
Disposicions finals	98
LLEI 5/2015, DEL 13 DE MAIG, DE MODIFICACIÓ DEL LLIBRE CINQUÈ DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIU ALS DRETS REALS	99
Preàmbul.	99
Disposició transitòria	101
Disposició final	102
LLEI 6/2015, DEL 13 DE MAIG, D'HARMONITZACIÓ DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA	103
Preàmbul.	103
Disposició addicional	104
Disposició final	105
LLEI 19/2015, DEL 29 DE JULIOL, D'INCORPORACIÓ DE LA PROPIETAT TEMPORAL I DE LA PROPIETAT COMPARTIDA AL LLIBRE CINQUÈ DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA	106
Preàmbul.	106
Disposicions addicionals	109
DECRET LLEI 3/2015, DE 6 D'OCTUBRE, DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 25/2010, DEL 29 DE JULIOL, DEL LLIBRE SEGON DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIVA A LA CREACIÓ DEL REGISTRE DE PARELLES ESTABLES.	110
Preàmbul.	110
Disposicions finals	112
LLEI 10/2017, DEL 27 DE JUNY, DE LES VOLUNTATS DIGITALS I DE MODIFICACIÓ DELS LLIBRES SEGON I QUART DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA	113
Preàmbul.	113
Capítol I. Modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família.	115
Capítol II. Modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions	115
Disposicions addicionals	116
Disposicions finals	116

LLEI 6/2019, DE 23 D'OCTUBRE, DE MODIFICACIÓ DEL LLIBRE QUART DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIU A LES SUCCESSIONS, PER A GARANTIR LA IGUALTAT DE DRETS I LA NO-DISCRIMINACIÓ DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT SENSORIAL	117
Preàmbul.	117
Disposició addicional.	119
Disposició derogatòria	119
Disposició final	119
LLEI 5/2020, DEL 29 D'ABRIL, DE MESURES FISCALS, FINANCERES, ADMINISTRATIVES I DEL SECTOR PÚBLIC I DE CREACIÓ DE L'IMPOST SOBRE LES INSTAL·LACIONS QUE INCIDEIXEN EN EL MEDI AMBIENT	120
Preàmbul.	120
LLEI 9/2020, DEL 31 DE JULIOL, DE MODIFICACIÓ DEL LLIBRE SEGON DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIU A LA PERSONA I LA FAMÍLIA, I DE LA LLEI 15/2009, DE MEDIACIÓ EN L'ÀMBIT DEL DRET PRIVAT	121
Preàmbul.	121
Disposicions addicionals	123
Disposicions finals	124
LLEI 14/2020, DEL 25 DE NOVEMBRE, DE MODIFICACIÓ DEL LLIBRE SEGON DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIU A LA PERSONA I LA FAMÍLIA	125
Preàmbul.	125
Disposició final	126

CODI CIVIL DE CATALUNYA

LLIBRE PRIMER. Disposicions generals

TÍTOL I. Disposicions preliminars	127
TÍTOL II. La prescripció i la caducitat	130
Capítol I. La prescripció.	130
Secció primera. Disposicions generals.	130
Secció segona. Interrupció de la prescripció	132
Secció tercera. Suspensió de la prescripció	134
Secció quarta. Terminis de prescripció i còmput	136
Capítol II. La caducitat	138

LLIBRE SEGON. Persona i família

TÍTOL I. La persona física	139
Capítol I. Personalitat civil i capacitat	139
Capítol II. Autonomia de la persona en l'àmbit de la salut	143
Secció primera. Tractaments mèdics	143
Secció segona. Internaments	145
Secció tercera. Decisions sobre el propi cos	147
TÍTOL II. Les institucions de protecció de la persona	147
Capítol I. Disposicions comunes	147
Capítol II. La tutela	148
Secció primera. Disposicions generals.	148
Secció segona. Delació voluntària	149
Secció tercera. Delació judicial.	151

Secció quarta.	Constitució i exercici de la tutela	153
Secció cinquena.	Contingut de la tutela	158
Secció sisena.	Extinció	163
Secció setena.	El consell de tutela	165
Capítol III.	La curatela	166
Capítol IV.	El defensor judicial	168
Capítol V.	La guarda de fet	170
Capítol VI.	L'assistència	171
Capítol VII.	Protecció patrimonial de la persona discapacitada o dependent	173
Capítol VIII.	La protecció dels menors desemparats	176
TÍTOL III.	La família	179
Capítol I.	Abast de la institució familiar	179
Secció primera.	El matrimoni: disposicions generals i efectes	180
Secció segona.	Relacions econòmiques entre els cònjuges	183
Subsecció primera.	Disposicions generals	183
Subsecció segona.	Adquisicions oneroses amb pacte de supervivència	184
Secció tercera.	Els capítols matrimonials	185
Secció quarta.	Les donacions per raó de matrimoni atorgades fora de capítols matrimonials	188
Secció cinquena.	Els drets viudals familiars	188
Capítol II.	Règims econòmics matrimonials	189
Secció primera.	El règim de separació de béns	189
Secció segona.	El règim de participació en els guanys	194
Subsecció primera.	Disposicions generals	194
Subsecció segona.	La liquidació del règim	195
Subsecció tercera.	Pagament del crèdit de participació	196
Secció tercera.	L'associació a compres i millores	197
Secció quarta.	L'agermanament o pacte de mig per mig	198
Secció cinquena.	El pacte de conivença o mitja guanyeria	198
Secció sisena.	El règim de comunitat de béns	199
Capítol III.	Els efectes de la nul·litat del matrimoni, del divorci i de la separació legal	202
Secció primera.	Disposicions generals	202
Secció segona.	Cura dels fills	208
Secció tercera.	Prestació compensatòria	213
Secció quarta.	Atribució o distribució de l'ús de l'habitatge familiar	216
Capítol IV.	Convivència estable en parella	220
Secció primera.	Disposicions generals	220
Secció segona.	Extinció de la parella estable	222
Secció tercera.	Efectes de l'extinció de la parella estable	223
Capítol V.	La filiació	226
Secció primera.	Disposicions generals	226
Secció segona.	La filiació per naturalesa	227
Subsecció primera.	Disposicions generals de la determinació de la filiació	227
Subsecció segona.	La determinació de la filiació matrimonial	227
Subsecció tercera.	La determinació de la filiació no matrimonial	229
Subsecció quarta.	Regles comunes a les accions de filiació	232
Subsecció cinquena.	La reclamació de la filiació	233
Subsecció sisena.	La impugnació de la filiació	234
Secció tercera.	La filiació adoptiva	237
Subsecció primera.	Condicions requerides per a l'adopció	237
Subsecció segona.	L'acolliment preadoptiu	238
Subsecció tercera.	Constitució de l'adopció	240
Subsecció quarta.	Adopció i acolliment internacionals	242
Subsecció cinquena.	Efectes específics de la filiació adoptiva	244
Subsecció sisena.	Extinció	246
Capítol VI.	Potestat parental	246
Secció primera.	Disposicions generals	246
Secció segona.	L'exercici de la potestat parental	249

Secció tercera. El contingut de la potestat parental	253
Secció quarta. L'extinció de la potestat	258
Secció cinquena. La pròrroga i la rehabilitació de la potestat	259
Capítol VII. Aliments d'origen familiar	260
TÍTOL IV. Les relacions convivencials d'ajuda mútua	266

LLIBRE TERCER. Persones jurídiques

TÍTOL I. Disposicions generals	268
Capítol I. La personalitat jurídica i els seus atributs	268
Capítol II. Actuació i representació de les persones jurídiques.	273
Capítol III. Règim comptable i documental.	277
Capítol IV. Modificacions estructurals i liquidació	279
Secció primera. Fusió, escissió i transformació.	279
Secció segona. Liquidació.	281
Capítol V. Publicitat registral	283
TÍTOL II. De les associacions	287
Capítol I. Naturalesa i constitució	287
Capítol II. Organització i funcionament.	289
Secció primera. Òrgans de l'associació	289
Secció segona. Assemblea general	290
Secció tercera. Òrgan de govern	292
Capítol III. Drets i deures dels associats	297
Capítol IV. Modificacions estructurals i dissolució	299
TÍTOL III. De les fundacions	301
Capítol I. Naturalesa i constitució	301
Capítol II. Organització i funcionament.	307
Capítol III. Règim econòmic	313
Secció primera. Patrimoni i activitats econòmiques de la fundació.	313
Secció segona. Comptes anuals	316
Capítol IV. Fons especials	318
Capítol V. Modificacions estructurals i dissolució	320
Capítol VI. El protectorat	323

LLIBRE QUART. Successions

TÍTOL I. Disposicions generals	325
Capítol I. La successió hereditària.	325
Capítol II. La capacitat successòria	329
TÍTOL II. La successió testada	332
Capítol I. Els testaments, els codicils i les memòries testamentàries	332
Secció primera. Disposicions generals.	332
Secció segona. Els testaments notariais	333
Subsecció primera. El testament obert	335
Subsecció segona. El testament tancat	336
Secció tercera. El testament hològraf.	337
Secció quarta. Els codicils i les memòries testamentàries	338
Capítol II. Nul·litat i ineficàcia dels testaments i de les disposicions testamentàries	340
Capítol III. La institució d'hereu	343
Secció primera. Disposicions generals.	343
Secció segona. La institució d'hereu sota condició	346
Capítol IV. Disposicions fiduciàries.	348
Secció primera. La designació d'hereu per fiduciari.	348
Subsecció primera. La designació d'hereu pel cònjuge o pel convivent	348
Subsecció segona. La designació d'hereu pels parents.	349
Secció segona. Els hereus i legataris de confiança	351

LLIBRE CINQUÈ. Drets reals

TÍTOL I. Dels béns	444
TÍTOL II. De la possessió	445
Capítol I. Adquisició i extinció	445
Capítol II. Efectes	447
TÍTOL III. De l'adquisició, la transmissió i l'extinció del dret real	449
Capítol I. Adquisició.	449
Secció primera. Disposició general	449
Secció segona. Tradició.	449
Secció tercera. Donació.	450
Secció quarta. Usucapió	456
Capítol II. Extinció dels drets reals	458
TÍTOL IV. Del dret de propietat	460
Capítol I. Disposicions generals.	460
Secció primera. La propietat i la seva funció social	460
Secció segona. Els fruits	460
Capítol II. Títols d'adquisició exclusius del dret de propietat	461
Secció primera. Accessió	461
Subsecció primera. Disposicions generals	461
Subsecció segona. Accessió immobiliària.	461
Subsecció tercera. Accessió mobiliària	464
Secció segona. Ocupació.	465
Capítol III. Abandonament	467
Capítol IV. Protecció del dret de propietat	468
Secció primera. Reivindicació	468
Secció segona. Exclusió.	469
Subsecció primera. Acció negatòria	469
Subsecció segona. Tancament de finques	470
Subsecció tercera. Delimitació i fitació.	470
Capítol V. Restriccions al dret de propietat	471
Capítol VI. Relacions de veïnatge	474
Secció primera. Relacions de contigüïtat	474
Secció segona. Estat de necessitat	478
Secció tercera. Immissions	478
Capítol VII. Propietat temporal	480
TÍTOL V. De les situacions de comunitat.	483
Capítol I. Disposicions generals.	483
Capítol II. Comunitat ordinària indivisa.	484
Secció primera. Règim jurídic	484
Secció segona. Drets individuals sobre la comunitat.	484
Secció tercera. Drets i deures sobre l'objecte de la comunitat	485
Secció quarta. Extinció.	487
Capítol III. Règim jurídic de la propietat horitzontal	489
Secció primera. Disposicions generals.	489
Subsecció primera. Configuració de la comunitat	489
Subsecció segona. Constitució de la comunitat	492
Subsecció tercera. Òrgans de la comunitat	496
Secció segona. Propietat horitzontal simple.	507
Secció tercera. Propietat horitzontal complexa	513
Secció quarta. Propietat horitzontal per parcel·les	515
Capítol IV. Comunitat especial per torns.	518
Secció primera. Règim jurídic	518
Secció segona. Constitució	519
Secció tercera. Contingut	520
Capítol V. Comunitat especial per raó de mitgeria	521
Secció primera. Mitgeria.	521

Secció segona.	Mitgeria de càrrega	522
Secció tercera.	Mitgeria de tanca	524
Capítol VI.	Propietat compartida	524
TÍTOL VI.	Dels drets reals limitats	528
Capítol I.	El dret d'usdefruit	528
Secció primera.	Constitució i règim de l'usdefruit	528
Secció segona.	Extinció, liquidació i accions en defensa de l'usdefruit	533
Secció tercera.	Usdefruit amb facultat de disposició	534
Secció quarta.	Usdefruit de boscos i de plantes	535
Secció cinquena.	Usdefruit de diners i de participacions en fons d'inversió i en altres instruments d'inversió col·lectiva	536
Capítol II.	El dret d'ús i el dret d'habitació	538
Secció primera.	Disposicions comunes	538
Secció segona.	Dret d'ús	539
Secció tercera.	Dret d'habitació	540
Capítol III.	Els drets d'aprofitament parcial	540
Capítol IV.	El dret de superfície	541
Capítol V.	Els drets de cens	544
Secció primera.	Disposicions generals	544
Secció segona.	Cens emfitèutic	549
Subsecció primera.	Disposicions generals	549
Subsecció segona.	Lluïme	549
Subsecció tercera.	Fadiga	551
Secció tercera.	Cens vitalici	552
Capítol VI.	Les servituds	553
Secció primera.	Disposicions generals	553
Secció segona.	Servituds forçoses	555
Secció tercera.	Extinció de les servituds	557
Secció quarta.	Protecció del dret de servitud	558
Capítol VII.	El dret de vol	558
Capítol VIII.	Els drets d'adquisició	561
Secció primera.	Disposicions generals	561
Secció segona.	Drets d'adquisició voluntària	563
Subsecció primera.	Disposicions generals	563
Subsecció segona.	Dret d'opció	564
Subsecció tercera.	Drets voluntaris de tanteig i retracte	566
Secció tercera.	Drets de retracte legals	567
Subsecció primera.	Retracte de confrontants	567
Subsecció segona.	La torneria	569
Secció quarta.	Preferència entre drets d'adquisició legals	570
Secció cinquena.	Dret a redimir en la venda a carta de gràcia	571
Capítol IX.	Els drets reals de garantia	572
Secció primera.	Disposicions generals	572
Secció segona.	Garanties possessòries	573
Subsecció primera.	Dret de retenció	573
Subsecció segona.	Dret de penyora	578
Subsecció tercera.	Dret d'anticresi	582
Secció tercera.	Dret d'hipoteca	583
Subsecció primera.	Disposicions generals	583
Subsecció segona.	Supòsits especials d'hipoteca	584

LLIBRE SISÈ. Obligacions i contractes

TÍTOL II.	Tipus contractuals	590
Capítol I.	Contractes amb finalitat transmissora	590

Secció primera. Contracte de compravenda.	590
Subsecció primera. Disposicions generals	590
Subsecció segona. Obligacions del venedor	594
Subsecció tercera. Conformitat del bé al contracte	598
Subsecció quarta. Obligacions del comprador	601
Subsecció cinquena. Remeis del comprador i del venedor	603
Subsecció sisena. Avantatge injust i lesió en més de la meitat	605
Subsecció setena. Especialitats de la compravenda d'immobles.	609
Subsecció vuitena. Compravenda a carta de gràcia.	612
Secció segona. Permuta.	612
Secció tercera. Cessió de finca o d'aprofitament urbanístic a canvi de construcció futura.	613
Capítol II. Contractes sobre activitat aliena	616
Secció segona. El mandat	616
Subsecció primera. El contracte	616
Subsecció segona. Contingut	618
Subsecció tercera. Extinció	620
Secció tercera. Gestió d'afers aliens sense mandat	622
Capítol III. Contractes sobre objecte aliè.	623
Secció primera. Els contractes de conreu	623
Subsecció primera. Disposicions generals	623
Subsecció segona. Arrendament rústic	626
Subsecció tercera. Parceria i masoveria	631
Secció segona. Custòdia del territori	632
Secció tercera. Arrendament per a pastures.	633
Capítol IV. Contractes aleatoris	633
Secció primera. El violari.	633
Secció segona. Contracte d'aliments.	635
Capítol V. Contractes de cooperació.	636
Secció primera. La cooperació en l'explotació ramadera	636
Subsecció primera. Contracte d'integració	636
Subsecció segona. Parts contractants	639
Capítol VI. Contractes de finançament i de garantia	641
Secció primera. El censal	641

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Llibre primer	643
Llibre segon	644
Llibre tercer	648
Llibre quart.	648
Llibre cinquè	651
Llibre sisè	660

LEGISLACIÓ COMPLEMENTÀRIA

§ 2. PERSONA I FAMÍLIA.	663
§ 2A. LLEI 15/2009, DEL 22 DE JULIOL, DE MEDIACIÓ EN L'ÀMBIT DEL DRET PRIVAT	665
Preàmbul.	665
Capítol I. Disposicions generals	668
Capítol II. Principis de la mediació	671

Capítol III. Desenvolupament de la mediació	673
Capítol IV. Organització i registres	677
Capítol V. Règim sancionador	682
Capítol VI. Règim de recursos	684
Disposicions addicionals	684
Disposicions transitòries	685
Disposició derogatòria	686
Disposicions finals	686

**§ 2B. DECRET 135/2012, DE 23 D'OCTUBRE, PEL QUAL S'APROVA EL
REGLAMENT DE LA LLEI 15/2009, DEL 22 DE JULIOL, DE MEDIACIÓ EN**

L'ÀMBIT DEL DRET PRIVAT	687
Article únic	688
Disposicions addicionals	688
Disposicions transitòries	689
Disposició derogatòria	690
Disposició final	690

**REGLAMENT DE LA LLEI 15/2009, DEL 22 DE JULIOL,
DE MEDIACIÓ EN L'ÀMBIT DEL DRET PRIVAT**

Capítol I. El Centre de Mediació de Dret Privat de Catalunya, els col·legis professionals i les associacions professionals acreditades, les administracions locals i d'altres entitats públiques	691
Capítol II. Registres del Centre de Mediació de Dret Privat de Catalunya	692
Secció 1. Registres generals de persones mediadores	692
Secció 2. Registre de serveis de mediació ciutadana	695
Capítol III. Les persones mediadores del Centre de Mediació de Dret Privat de Catalunya i la seva formació	697
Capítol IV. Deures de les persones mediadores	699
Capítol V. Procediment per accedir a la mediació	700
Capítol VI. Desenvolupament del procediment de mediació	703
Capítol VII. Retribució de les persones mediadores i benefici de gratuïtat	706
Capítol VIII. Queixes i denúncies i règim sancionador	707
Capítol IX. Comitè Assessor	708

§ 2C. LLEI 14/2010, DEL 27 DE MAIG, DELS DRETS I LES OPORTUNITATS

EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA	711
Preàmbul	711
TÍTOL I. Disposicions generals, principis rectors i actuacions de les administracions públiques	719
Capítol I. Disposicions generals	719
Capítol II. Principis rectors	721
Capítol III. Planificació i coordinació	726
TÍTOL II. Dels drets dels infants i els adolescents	729
Capítol I. Drets i llibertats civils i polítics	729
Capítol II. Drets en l'àmbit familiar	732
Capítol III. Benestar material i personal	733
Capítol IV. Salut	734
Capítol V. Educació	736
Capítol VI. L'infant i l'adolescent en l'àmbit social	738
Capítol VII. Medi ambient i espai urbà	738
Capítol VIII. Educació en el lleure i pràctica de l'esport	739
Capítol IX. Publicitat i mitjans de comunicació social i espectacles	740
Capítol X. Consum de productes i serveis	744

TÍTOL III. De la prevenció general	746
TÍTOL IV. De la protecció pública relativa als maltractaments a infants i adolescents	749
Capítol I. Disposicions generals.	749
Capítol II. Serveis públics especialitzats i foment de la detecció i l'atenció del maltractament a infants i adolescents.	752
Capítol III. Accés prioritari a serveis i programes	753
TÍTOL V. De la protecció dels infants i els adolescents en situació de risc o desemparament ..	753
Capítol I. Disposicions generals.	753
Capítol II. Les situacions de risc.	755
Capítol III. Protecció dels infants i els adolescents desemparats	757
Secció primera. El desemparament	757
Secció segona. Impossibilitat temporal de complir les funcions de guarda.	765
Secció tercera. Mesures de protecció dels infants i els adolescents desemparats ...	765
Subsecció primera. Acolliment familiar.	767
Subsecció segona. Acolliment en una unitat convivencial d'acció educativa ...	769
Subsecció tercera. Acolliment en centre	769
Subsecció quarta. Mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal	773
Subsecció cinquena. L'acolliment preadoptiu.	774
Capítol IV. Suport posterior a l'emancipació o a la majoria d'edat	775
Capítol V. Actuacions de protecció en els supòsits d'aplicació de la legislació reguladora de la responsabilitat penal dels menors	776
TÍTOL VI. Infraccions i sancions	776
Capítol I. Infraccions	776
Capítol II. Sancions administratives	780
Capítol III. Procediment sancionador.	781
Disposicions addicionals	782
Disposicions transitòries	785
Disposició derogatòria	785
Disposicions finals	786
§ 3. ARRENDAMENTS URBANS	789
§ 3A. LLEI 11/2020, DEL 18 DE SETEMBRE, DE MESURES URGENTS EN MATÈRIA DE CONTENCIÓ DE RENDES EN ELS CONTRACTES D'ARRENDAMENT D'HABITATGE I DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 18/2007, DE LA LLEI 24/2015 I DE LA LLEI 4/2016, RELATIVES A LA PROTECCIÓ DEL DRET A L'HABITATGE	791
Preàmbul.	791
Capítol I. Disposicions generals	794
Capítol II. Règim especial de contenció de rendes en contractes d'arrendament en àrees amb mercat d'habitatge tens.	794
Secció primera. Declaració d'àrees amb mercat d'habitatge tens	794
Secció segona. Règim de contenció i moderació de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatge	796
Secció tercera. Règim de control i règim sancionador	800
Capítol III. Modificacions legislatives en l'àmbit del dret a l'habitatge	800
Disposicions addicionals	800
Disposicions transitòries	801
Disposicions finals	802
Annex	803
§ 3B. DECRET LLEI 34/2020, DE 20 D'OCTUBRE, DE MESURES URGENTS DE SUPORT A L'ACTIVITAT ECONÒMICA DESENVOLUPADA EN LOCALS DE NEGOCI ARRENDATS.	805
Exposició de motius	805
Articles 1 i 2.	806

Disposició transitòria	807
Disposicions finals	807
§ 4. ALTRES DISPOSICIONS	809
A) RECURS DE CASSACIÓ	811
LLEI 4/2012, del 5 de març, del recurs de cassació en matèria de dret civil a Catalunya	811
B) DRET REGISTRAL	815
LLEI 5/2009, del 28 d'abril, dels recursos contra la qualificació negativa dels títols o les clàusules concretes en matèria de dret català que s'hagin d'inscriure en un registre de la propietat, mercantil o de béns mobles de Catalunya	815
C) DRET LINGÜÍSTIC	823
1. LLEI 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística	823
2. DECRET 204/1998, de 30 de juliol, sobre l'ús de la llengua catalana als documents notariais	825
D) PERSONES JURÍDIQUES	829
1. LLEI 21/2014, del 29 de desembre, del protectorat de les fundacions i verificació de l'activitat de les associacions declarades d'utilitat pública	829
2. DECRET 206/1999, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el reglament d'organització i funcionament del Registre d'associacions	855
Annex. Reglament d'organització i funcionament del Registre d'associacions	856
E) DRET DE LA PERSONA I DE FAMÍLIA	865
1. DECRET 30/2012, de 13 de març, del Registre de nomenaments tutelars no testamentaris i de poders atorgats en previsió d'incapacitat i del Registre de patrimonis protegits	865
2. ORDRE JUS/44/2017, de 28 de març, per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables de Catalunya	873
ÍNDIX ANALÍTIC	881

PRÒLEG

Concebuda inicialment com una obra de recopilació sistematitzada de les normes civils per a facilitar-ne la consulta als estudiants de les nostres facultats de Dret, el *Codi civil de Catalunya i legislació complementària* ha anat incorporant, edició rere edició, una gran quantitat d'informació legal i jurisprudencial també de molta utilitat per a tots els professionals del dret. Precisament aquesta circumstància ens va fer pensar, l'any 2018, en la conveniència de fer dues edicions diferenciades: una, que aleshores vàrem anomenar de butxaca (avui ja en la segona edició), adreçada particularment a les aules universitàries, i l'altra, la que teniu a les mans, que segueix la línia originària d'incorporar, ara amb més completesa encara, notes de concordança i referències jurisprudencials, i que és més específicament indicada per als professionals i estudiosos del dret.

Per això, volem destacar les molt abundants referències que conté la present edició, d'una banda, a la cada cop més fecunda doctrina jurisprudencial del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que interpreta i aplica el Codi i la resta de lleis civils que el complementen, i, d'una altra, a algunes de les sentències de l'anomenada jurisprudència menor de les Audiències catalanes que es poden considerar rellevants en aquesta funció interpretativa. Tot això sense oblidar les exhaustives referències a la doctrina registral continguda en les resolucions de la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques dictades en els recursos contra les qualificacions registrals negatives en aplicació de matèries de dret català. Cal fer notar que hem anat incloent també, quan ho hem cregut escaient, breus aclariments i observacions que faciliten la comprensió i contextualització dels preceptes legals dins de l'esmentat marc normatiu i jurisprudencial.

De la mateixa manera que vàrem iniciar la presentació de l'anterior edició destacant la rellevància que tenia per al desenvolupament del nostre dret l'aprovació de la *Llei 3/2017, del 15 de febrer, del llibre sisè del Codi civil de Catalunya* i fent-nos ressò també del fet que el president del Govern de l'Estat havia interposat un recurs d'inconstitucionalitat contra els preceptes de l'esmentada llei que regulaven la compravenda, la permuta, el mandat i la gestió d'affers aliens sense mandat, és gairebé obligat començar la present edició donant igualment notícia de la validació que el Tribunal Constitucional ha fet d'aquesta llei. La STC 132/2019, de 13 de novembre, efectivament, ha declarat la constitucionalitat de tots els preceptes impugnats, llevat de l'apt. 3 de l'art. 621-54 CCCat, rellatiu al procediment notarial de resolució de la compravenda amb pacte de condició resolutòria, que ha considerat inconstitucional i, per tant, nul, perquè ha entès, al nostre parer erròniament, que envaïa la competència exclusiva de l'Estat en matèria de legislació processal (art. 149.1, núm. 6, CE).

Amb aquesta sentència, el Tribunal Constitucional ha fet un gir radical respecte de la seva jurisprudència anterior, que, com és prou sabut, era força restrictiva amb la competència de les comunitats autònomes amb dret propi per a legislar en l'àmbit de les obligacions i els contractes. El Tribunal ara afirma, concretament, que aquella doctrina inicial, segons la qual la competència autonòmica en aquesta matèria té com a límit que no s'introdueixin drets i obligacions (un *novum*) en el contingut contractual, s'ha d'entendre com una limitació que no afecta les competències que hagin pogut assumir les comunitats autònomes amb dret civil propi. És a partir d'aquesta premissa que la sentència pot concloure que aquell criteri no resulta aplicable als preceptes del llibre sisè que disciplinen la compravenda, en considerar que la nova regulació d'aquest contracte s'incardina, de forma natural, en l'originari llibre IV de la Compilació de 1960, que aleshores ja es dedicava a les obligacions i els contractes i incloïa una regulació, tot i que parcial, de la compravenda.

Pel que fa més específicament a la compravenda de consum, el Tribunal avala igualment que la regulació que n'ha fet el Parlament s'ajusta a la Constitució i respecta el nivell de protecció dispensat per la legislació bàsica estatal (art. 59 TRLGDCU), i ho fa partint del fet que l'Estatut no només atribueix a la Generalitat la competència sobre la matèria civil, sinó que també sobre la matèria de consum (art. 123 EAC) i considerant a més que, sense aquesta normativa, la regulació de la compravenda hauria quedat incompleta o desequilibrada.

A això s'hi pot afegir també que les relacions de consum són l'àmbit en el qual, a nivell comunitari, s'està produint un clar procés d'harmonització (via directives de màxims) que absorbeix fins i tot bona part de la competència estatal per a la fixació de les bases en aquest sector de la contractació.

La sentència 132/2019 és especialment rellevant també perquè per primera vegada aborda, de manera directa, la significació i l'abast de les «bases de les obligacions contractuals», partint del fet que, mentre l'Estat no les determini, s'han d'inferir de les normes del Codi civil espanyol. Tot això amb el benentès que el dret de contractes, per la seva pròpia naturalesa i llevat d'excepcions justificades, conforma un sistema jurídic eminentment dispositiu que es regeix pel principi de la llibertat de pactes. Sobre això, la sentència constata que els preceptes del llibre sisè sotmesos a escrutini constitucional respecten les dites «bases», que defineix com el comú denominador que ha regir les obligacions contractuals, és a dir, el nucli essencial de l'estructura dels contractes i els principis que han d'informar la seva regulació. En aquest sentit, afirma més específicament que només s'ha de considerar normativa bàsica en matèria contractual «[a]quellas reglas que incidan directamente en la organización económica, en las relaciones inter partes y en la economía interna de los contratos, comprobando, por ejemplo, si se respetan directrices básicas tales como el principio de la iniciativa privada y la libertad de contratación, la conmutatividad del comercio jurídico, la buena fe en las relaciones económicas, la seguridad del tráfico jurídico o si el tipo contractual se ajusta al esquema establecido en la norma estatal» (FJ 6).

A banda de la compravenda, com hem dit, la sentència 132/2019 ha validat també la regulació del contracte de mandat i de la gestió d'afers sense mandat, en aquest cas basant-se en la connexió que el mandat presenta amb d'altres figures jurídiques —particularment la marmessoria— regulades a la Compilació i després al Codi civil de Catalunya.

Val a dir, però, que una altra de les novetats legislatives de la que també donàvem compte en l'edició anterior, la *Llei 10/2017, del 27 de juny, de les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya*, no ha tingut malaauradament la mateixa sort, ja que la STC 7/2019, de 17 gener, que ha resolt un altre recurs plantejat pel Govern de l'Estat, n'ha declarat inconstitucionals i nuls els art. 6, 8, 10 i 11, i la DF 1a, relatius al Registre electrònic de voluntats digitals. En aquest cas, el Tribunal ha considerat que es tractava d'un registre públic de dret privat i, per tant, que la seva regulació excedia de la competència merament executiva que correspon a la Generalitat de Catalunya (art. 147 EAC) en relació amb els registres públics de dret privat a què es refereix l'art. 149.1.8 CE.

Passant ara a les novetats legislatives que s'han produït des de l'any 2018, data de la darrera edició, ens hem de referir, en primer lloc, a la *Llei 6/2019, de 23 d'octubre, de modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions, per a garantir la igualtat de drets i la no-discriminació de les persones amb discapacitat sensorial*, amb la qual l'ordenament català pretén ajustar-se a les previsions de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, aprovada a Nova York el 13 de desembre de 2006, i a la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea. La modificació s'ha fet amb la finalitat d'eliminar les restriccions que afectaven les persones amb alguns tipus de discapacitat sensorial tant a l'hora d'atorgar testament i ordenar les últimes voluntats, com també a la d'intervenir com a testimonis en l'atorgament d'un testament aliè.

En segon lloc, el Parlament ha aprofitat l'aprovació de la *Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient*, per a introduir una modificació

a la Llei 5/2006, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals, concretament respecte del dret de penyora. En aquest cas, amb l'objectiu d'evitar que els agents econòmics hagin de continuar acudint a l'ordenament de l'Estat, que ho permetia, s'ha eliminat la prohibició expressa, establerta per l'art. 569-15 CCCat, d'una segona o ulteriors pignoracions sobre els propis béns a favor de tercers creditors, la qual cosa comportarà, si hem de fer cas a allò que preveu el preàmbul de la llei, de forma molt optimista, un impacte rellevant en l'economia catalana en aquest àmbit del crèdit.

Una altra novetat del darrer any ha estat la *Llei 9/2020, del 31 de juliol, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, i de la Llei 15/2009, de mediació en l'àmbit del Dret privat*, amb la qual es persegueix alleugerir la càrrega de treball dels jutjats i tribunals mitjançant una major difusió i foment de la mediació. Per a això ha calgut modificar algunes disposicions del llibre segon en seu de tutela i potestat parental, fent explícit que la mediació és obligatòria quan s'hagi pactat expressament abans de l'exercici d'accions judicials, i que també ho és l'assistència a la sessió prèvia. S'especifica a més que, a banda del pla de parentalitat, el conveni regulador també pot incloure pactes de submissió a mediació. En paral·lel, sobre els mateixos aspectes, la Llei 9/2020 modifica també la Llei 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat.

Seguint el mateix criteri que per al dret de l'Estat va fixar el RD-L 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del pacte d'Estat contra la violència de gènere, en la modificació que va fer de l'art. 156 CC, el Parlament de Catalunya ha aprovat també la *Llei 14/2020, del 25 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família*, que afegeix una lletra *d* a l'article 236-8 CCCat. En aquest cas, la nova norma desvincula de l'exercici conjunt de la potestat parental les decisions sobre l'atenció i assistència psicològica dels fills menors d'edat exposats a violència de gènere, en el cas que se segueixi un procediment penal contra un progenitor per haver atemptat contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexuals de l'altre o dels fills comuns menors d'edat, o bé quan s'hagi dictat sentència condemnatòria, mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal.

Per acabar, ens hem de referir també a dues normes a través de les quals, per primera vegada, el legislador català ha entrat a regular, encara que de forma parcial, els arrendaments d'habitatge i de local de negoci. Es tracta de la *Llei 11/2020, del 18 de setembre, de mesures urgents en matèria de contenció de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatge i de modificació de la llei 18/2007, de la llei 24/2015 i de la llei 4/2016, relatives a la protecció del dret a l'habitatge*, tramitada i aprovada pel Parlament en procediment de lectura única, i del *Decret llei 34/2020, de 20 d'octubre, de mesures urgents de suport a l'activitat econòmica desenvolupada en locals de negoci arrendats*, el qual va ser validat pel Parlament el 4 de novembre.

La Llei 11/2020, que ha hagut ja de ser modificada en dues ocasions, per mitjà dels Decrets lleis 33/2020, de 30 de setembre, i 50/2020, de 9 de desembre, estableix mesures adreçades a contenir i moderar les rendes dels contractes d'arrendament d'habitatge destinats a residència permanent de l'arrendatari que estiguin situats en un municipi o part d'un municipi que hagin estat declarats àrea amb mercat d'habitatge tens. La llei regula els requisits i el procediment administratiu per a efectuar aquesta declaració, si bé la seva disposició transitòria segona n'anticipa ja els efectes, amb caràcter transitori, respecte d'un nombre molt important de municipis, incloent els més poblats del país. Per a determinar el preu del lloguer en els contractes afectats per la llei es parteix d'un preu de referència que es fixa tenint en compte el que resulta d'aplicar l'índex oficial de referència de preus de lloguer d'habitatges elaborat i publicat per la Generalitat, preu que es pot incrementar o minorar dintre de certs límits ateses diverses característiques de l'habitatge arrendat. Un cop fixat aquest preu de referència per a l'habitatge que hom pretén arrendar, l'efecte de contenció o àdhuc moderació de la renda es produeix pel fet que la renda del nou contracte no pot ultrapassar el preu de referència abans esmentat ni tampoc la renda consignada en el darrer contracte d'arrendament —actualitzada aplicant l'índex de garantia de competitivitat— si l'habitatge havia estat arrendat dins dels cinc anys previs a l'entrada en vigor de la nova llei.

L'aplicació d'aquests topalls, que compta amb diverses excepcions o modulacions detallades en la mateixa llei, produeix de fet un efecte de congelació i en alguns casos de rebaixa de les rendes que certament podrà redundar en una major assequibilitat de l'habitatge per als llogaters ja existents en els municipis amb mercat tens però també, previsiblement, en un retraïment de l'oferta d'habitatges de lloguer en el mercat immobiliari.

El Decret llei 34/2020, d'altra banda, s'emmarca en el molt abundós conjunt de disposicions que ha hagut d'adoptar el Govern de Catalunya per afrontar la pandèmia de la COVID-19 i la seva repercussió ingent en l'activitat econòmica. La norma, en concret, s'adreça a repartir els greus perjudicis que les prohibicions, suspensions i restriccions d'activitats econòmiques decretades per les autoritats han produït en l'explotació de molts negocis que es desenvolupen en locals arrendats. En concret, es permet a la part arrendatària requerir a l'arrendadora per a que s'avingui a acordar una modificació raonable i equitativa de les condicions del contracte, i preveu que, a manca d'acord, les rendes i altres quantitats degudes pel llogater es redueixin al cinquanta per cent en cas de suspensió de l'activitat, o bé a la meitat de la pèrdua d'aprofitament de l'immoble, mesurada en termes objectius segons el tipus de restricció que pateixi l'activitat, en cas de limitació parcial del dit aprofitament. L'exposició de motius del decret llei manifesta la sintonia d'aquesta solució amb el fonament de la clàusula *rebus sic stantibus*, si bé en realitat es tracta d'una solució generalitzada, que és operativa al marge de les vicissituds de cada contracte singular i que es dicta precisament, en un context de crisi sistèmica de l'activitat econòmica, amb la voluntat d'evitar la proliferació de litigiositat inherent a l'aplicació de l'esmentada clàusula.

Tant la Llei 11/2020 com el Decret llei 34/2020 plantegen interrogants d'ordre competencial, i en el moment de redactar aquest pròleg s'ha interposat ja recurs d'inconstitucionalitat contra diversos preceptes de la primera d'ambdues disposicions. Si bé la doctrina constitucional formulada per la STC 132/2019 abans al·ludida convida a confiar en el reconeixement de la competència de la Generalitat per a regular la matèria dels arrendaments urbans, són avui dia encara incerts els límits que posarà a aquesta competència la reserva estatal per a legislar sobre les bases de les obligacions contractuals. La inseguretat jurídica que d'això es deriva té una certa gravetat respecte dels contractes que es van conclouent i respecte de les relacions arrendatàries en curs, com ha posat de relleu, respecte dels locals de negoci, l'aprovació en paral·lel per l'Estat d'un reial decret llei, el 35/2020, de 22 de desembre, també amb mesures paliatives de les dificultats de compliment contractual a què estan exposats els arrendataris, però amb uns requisits subjectius i un abast diferents als del decret llei català, amb els conseqüents problemes d'encaix entre ambdues normatives.

Tanquem un cop més aquesta breu presentació reiterant l'agraïment al nostre editor i als nostres lectors, sense els quals aquesta obra no seria possible. A l'editorial Atelier, per la seva confiança i la professionalitat que ha fet possible la publicació ràpida i acurada d'una obra cada cop més voluminosa, tancada aquesta vegada a finals de gener de 2021. I als nostres lectors, com sempre, per la bona acollida que donen a aquest llibre i pels comentaris i observacions que ens fan arribar i que ens ajuden a actualitzar-la i millorar-la.